

Матішак Юлія

аспірантка

Науковий керівник: к.е.н., доц. Семенова В.Г.
Одеський національний економічний університет
м. Одеса

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Молокопереробний сектор відіграє важливу роль в економіці держави та забезпеченні населення продуктами харчування першої необхідності. В Україні молокопереробна галузь має високий потенціал, який, на нашу думку, недостатньо використовується. В умовах зменшення обсягів якісної сировини, зниження рівня споживання, низької купівельної спроможності населення молокопереробні підприємства змушені працювати на межі рентабельності, виробляючи низькоприбуткову продукцію.

Розробка ефективних стратегій розвитку молокопереробних підприємств ускладнюється обмеженістю власних фінансових ресурсів, невизначеністю законодавства та інших факторів, а також відсутністю відкритої інформації про тенденції ринку молочної продукції. Тому забезпечення подальшого ефективного розвитку та підвищення результативності діяльності молокопереробних підприємств залишається актуальним питанням на сучасному етапі [1].

У відповідності із даними Державного комітету статистики, в Україні виробництво молока за період незалежності скоротилось більш ніж у 2,2 рази і у 2014 р. становило лише 11132,8 тис. т, у 1990 р. цей показник становив 24508,3 тис. т. Одна із причин цього криється у зменшенні кількості великої рогатої худоби. За підсумками даних вибіркового обстеження діяльності домогосподарств сільської місцевості, що проводилося Державною службою статистики в 2014 р., корів утримували майже в кожному третьому селянському господарстві. При цьому з усієї кількості домогосподарств, у 18,7 % з них мали в середньому 1 корову, у 5,4 % — 2, в 1,3 % — 3 і лише в 0,4 % — 4 та більше корів, тоді як у 74,2 % їх взагалі не утримували [2].

Друга проблема, що перешкоджає ефективному розвитку молочного сектору — це низька продуктивність корів. Адже порівнюючи середньорічний удій молока в Україні з продуктивністю корів у розвинених країнах, можна побачити, що вітчизняна молочна промисловість значно відстає у розвитку.

Український ринок молока можна охарактеризувати як висококонкурентний ринок, про що свідчать дані рис.1. Найбільшими гравцями за долею ринку за період січень—червень 2015 року виступають група компаній «Терра Фуд», ПАТ «Вінницький завод «Рошен», група компаній «Молочний альянс» та компанія «Данон Україна».

Проте, слід відмітити, що протягом останніх років виробництво молокопродукції зменшується і споживчий ринок все більше наповнюється імпортною продукцією, що змушує вітчизняних виробників шукати нові шляхи посилення своїх конкурентних позицій.

Так, у 2014 році у порівнянні із 2007 роком імпорт молочної продукції збільшився майже у двічі, експорт скоротився на 7,6%.

Рис. 1. Доля основних виробників молочної продукції за січень–червень 2015 р. за даними національного агропорталу Latifundist.com з аналітиками AR-group [3]

У зв'язку з цим вітчизняним молокопереробним підприємствам необхідно створювати умови для постійного розвитку для того, щоб витримати конкуренцію з імпортними виробниками та шукати шляхи виходу на європейський ринок.

Збільшення поголів'я високопродуктивної рогатої худоби, удосконалення стандартів якості сировини, розробка інноваційних продуктів, значна підтримка з боку держави – всі ці питання відносяться до найбільш важливих пунктів програм стратегічного розвитку молокопереробних компаній. З метою підвищення якості молока та зменшення його собівартості використовувати інтенсивні методи заготівлі кормів. Для підвищення якості сировини впроваджувати передові методи забору молока, його первинної обробки та транспортування до пункту прийому. Реалізація цих дій дасть змогу ефективно розвиватись вітчизняним молокопереробним підприємствам та зміцнить їх конкурентні позиції як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках.

Список використаних джерел

1. Харченко, С. В. Передумови та економічні аспекти розвитку молокопереробних підприємств України [текст] / Харченко С. В. // Ефективна економіка. – № 5 (2011). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=573>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua
3. Національний агропортал. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://latifundist.com/rating/top-20-pererabotchikov-molochnoj-produktsii>

Мацьків Володимир

пошукувач

Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника

м. Івано-Франківськ

ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

Структура фінансового механізму досить складна. У неї входять елементи і відповідні різноманітні фінансові відносини. Саме множинність фінансових взаємозв'язків зумовлює застосування великої кількості видів, форм і методів їх організації (елементів фінансового механізму). Фінансово-кредитний механізм – найбільш істотна ланка економічного механізму, мета якого – вивести з кризи аграрний сектор економіки. Один з основних недоліків, за період реформування – деградація всіх видів ресурсів, так чи інакше використовуються в сільському господарстві. І це не тільки погіршення стану сільськогосподарських угідь, зниження рівня родючості в результаті нераціонального використання земельних ресурсів, але і хронічна неплатоспроможність аграрних формувань, і як наслідок – дефіцит основного і оборотного капіталу.

Кожна сфера і кожне окрема ланка фінансового механізму є складовою частиною єдиного цілого. Разом з тим сфери і ланки функціонують відносно самостійно. Ця обставина викликає необхідність постійного узгодження складових фінансового механізму. Внутрішня ув'язка його складових (структурних і функціональних) ланок є важливою умовою його дієвості. Одним з найважливіших питань формування та розвитку системи земельно-іпотечного кредитування є формування фінансових ресурсів. Під фінансовими ресурсами розуміють всі грошові джерела коштів, що акумулюються підприємством [1, с. 155], тобто фінансові ресурси підприємств – це грошові кошти і надходження, що знаходяться в розпорядженні господарюючих суб'єктів і призначені для забезпечення їх господарської діяльності та виконання зобов'язань перед фінансово-кредитною системою [2, с. 14].

Інші вчені розуміють під фінансовими ресурсами всі джерела грошових коштів, що акумулюються підприємством для формування необхідних йому активів з метою здійснення всіх видів діяльності, як за рахунок власних доходів, накопичень і капіталу, так і за рахунок різного виду надходжень [3, с. 420].

Отже, під фінансовими ресурсами слід розуміти сукупність грошових коштів, акумульованих з різних джерел, котрі знаходяться в розпорядженні підприємства. Це можуть бути власні і прирівняні до них кошти (амортизаційні відрахування, прибуток, стійкі пасиви). При нестачі власних коштів підприємство може вишукувати ресурси на фінансовому ринку (кредити банків, лізинг, кредиторська заборгованість). Фінансові ресурси можуть залучатися в порядку перерозподілу фінансових потоків (бюджетні асигнування, страхові відшкодування за настали ризикам) [4, с. 155].

Поняття фінансові ресурси взаємопов'язане з такою фінансовою категорією, як «фінансування». Фінансування – це сукупність форм, видів, методів і засобів покриття витрат підприємства. Фінансувати – означає збирати кошти для забезпечення всіх видів

діяльності підприємства. На рівні підприємства фінансування починається з об'єднання всіх коштів і рахунків, що знаходяться в його розпорядженні, наданих його власниками. У загальному вигляді джерела фінансування можуть бути розподілені по двох великих групах: самофінансування, яке зумовлене фінансовими можливостями самого підприємства, і зовнішнє, здійснюване на основі повернення і неповернення фінансових коштів, отриманих підприємством від сторонніх осіб і установ.

У загальному вигляді фінансові ресурси підприємства, що спрямовуються на оновлення матеріально-технічної бази, – це власні джерела, головним з яких виступає прибуток. Тому для забезпечення відносної фінансової самостійності в питанні оновлення зношених фондів повинні виконуватися наступні аспекти:

– якою б не була ринкова ціна на сільськогосподарську продукцію, вона повинна бути реалізована за тією ціною, яка не тільки покриє поточні витрати, а й забезпечить прибуток, котрий буде достатнім для реінвестування;

– податкове навантаження не повинне бути обтяжливим і не «поглине» всю решту прибутку.

Отже, під фінансовим забезпеченням ми пропонуємо розуміти елемент системи фінансового управління, спрямований на перетворення фінансових ресурсів у капітал у грошовій формі за допомогою залучення грошових коштів та їх використання на певні цілі діяльності, основою якого є такий фінансовий метод як фінансування, а регулятором функціонування – елементи фінансового механізму; а під фінансовим забезпеченням матеріально-технічної бази – елемент системи фінансового менеджменту, спрямований на перетворення фінансових ресурсів у капітал у грошовій формі через залучення грошових коштів та їх використання з метою формування і зміцнення матеріально-технічної бази.

Список використаних джерел

1. Теория финансов [Текст] : учеб. пособие / Под ред. Н.Е. Заяц, М.К. Фисенко. – Изд. 2-е, стереотип. – Мн.: БГЭУ, 2006. – 541 с.
2. Финансы предприятий: Учеб. пособие / Н.Е. Заяц, Т.И. Василевская. – Мн.: Выш. шк., 2005. – 324 с.
3. Финансы [Текст] : учеб. / Под ред. М.В. Романовского и др. – М.: Перспектива; Юрайт, 2012. – 520 с.
4. Словарь современной экономической теории Макмиллана. – М.: ИНФРА-М, 1997. – 607 с.

